

2 Podrška javnom servisu
Uzorni opšti kolektivni ugovori

3 Stranci posjeduju Obrazovanje
Neophodno je priznanje

4 Primjeniti princip jednakosti
Iskoristiti velike potencijale

Broj 4 | Juni 2018 | Srpski/Hrvatski/Bosanski

Dodatak «work» novinama | Redakcija T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Novi kolektivni radni ugovor za MEM industriju od 2018–2023

Uspjeh zahvaljujući ojačanom socijalnom partnerstvu

Za dobar učinak potrebno je dovoljno slobodnog vremena i dobri radni uslovi

U mašinskoj, elektro i metalnoj industriji (MEM) zaključen je novi kolektivni radni ugovor (GAV). Time su uspješno spriječena mnogobrojna pogoršanja za preko 100 000 zaposlenih u branši, a uvedena usmjerena poboljšanja. U zavisnosti od komisije branše novi GAV stupa na snagu 1. jula i važi do 2023.

Sprovođenje uporne linije Unije

Već prvi pregovori o GAV-u za MEM industriju 2013. bili su prožeti žestokim konfliktom zbog prvog uvođenja minimalaca. Njihova utvrđenost ugovorom bila je proboj. Sindikat Unija sada je u novim pregovorima nastavio tada razvijeno konfliktno socijalno partnerstvo. I bio je uspješan.

Odbijeno produžavanje radnog vremena

Odbijeno je produžavanje radnog vremena na nedjeljnoj bazi sa 40 na 42 sata. Uprkos sadašnjem okruženju koje pritiska i zahtijeva gubljenje granica i produžavanje radnog vremena, Uniji je uspjealo da se odupre produženju.

Izborena poboljšanja

- Automatsko izjednačavanje poskupljenja i kontrola minimalaca

Dobijanje kupovne moći već godinama je centralni zahtijev zaposlenih. U GAV-u je sada utvrđen princip po kom će se minimalci na godišnjem nivou automatski prilagođavati rastu cijena. U slučaju pada cijena, plate se neće smanjivati. Ovo omogućava pozitivan razvoj plata u branši.

Kako bi se garantovalo sprovođenje dogovorenog, primanje minimalaca će u svim preduzećima obuhvaćenim GAV-om kontrolisati revizorska društva.

- Podržavanje žena, objedinjavanja posla i porodice

Poslodavci su se obavezali da poboljšaju mogućnost žena da napreduju. Kako bi se podstaklo ponovno uključivanje žena u posao, prije svega bi se trebalo pozabaviti privremenim redukcijama radnog vremena u slučaju porodičnih obaveza, kao i podrškom

pri organizaciji čuvanja djeteta izvan okvira porodice. Nova je između ostalog i podjela djeličnog radnog vremena na više dana (npr. 60% na 4, umjesto na 3 dana).

Obrazovna ofanziva za odrasle pomoću nove «MEM pasarele 4.0»

U vrijeme ubrzane digitalizacije zaposleni se nalaze pred mnogim izazovima. Novitet u GAV-u za MEM 2018. je «MEM pasarela 4.0». Ona se zasniva na konceptu Unije koji stipuliše «stručno obrazovanje odraslih». Radi se o konkretnom instrumentu koji podržava usavršavanje zaposlenih i otvara im nove lične i poslovne perspektive.

Podržavanje i zaštita starijih zaposlenih

Stariji zaposleni su često ugroženi. Njihova zaštita je zbog

toga bila centralna težnja. Član o zaštiti od otkaza starijim zaposlenim obavezuje preduzeća da svako potencijalno otpuštanje starijeg zaposlenog individualno razmotre i potraže alternativna rješenja. Uz to je dogovoreno i produžavanje otkaznog roka za mesec dana za zaposlene starije od 55 godina i sa više od 10 godina staža u branši.

Krizni član

U kriznom članu koji – uz pristanak zaposlenih – ovlašćuje poslodavca da pod jasno definisanim okolnostima produži radno vrijeme, primjena je uspješno smanjena sa 30 na maksimalno 24 mjeseca. Poslodavci moraju sindikatima obavezno i pismeno da obrazlože motive za primjenu. A zastupanja zaposlenih sindikat može da stavi na pregovarački sto u svakom trenutku.

Editorial

Najbolje sredstvo integracije je javni servis

Javni servis ne pravi razliku između mladih i starih, žena i muškaraca, domaćih i imigranata. Čista voda za piće, brzo uklanjanje smeća i snabdevanje strujom nisu bolji za one koji više zarađuju ili koji imaju švajcarski pasoš. Karta za voz za Bern podjednako je skupa za sve, i to prilično skupa. Pristup državnim školama imaju svi, a premije zdravstvenog osiguranja u osnovnom osiguranju mogu biti skuplje od mjesta do mjesta, ali ne prave razlike na osnovu nacionalnosti. Ako je ljekarsko zbrinjavanje u bolnici dobro, to je za sve podjednačko važno.

Gledajući tako, dobro strukturiran javni servis najbolje je sredstvo integracije. Dobar kvalitet našeg obrazovanja i zanata, infrastrukture i mreža naših socijalnih osiguranja osnova su i polazište za svakodnevni zajednički život u Švajcarskoj. Javni servis je taj kome treba zahvaliti što nemamo toliko veliki socijalni jaz kao na primjer u SAD, gdje postoje još samo krhotine javnog servisa. Kada javni servis gubi, to se na ljude sa manjim primanjima održava neuporedivo više nego na one koji dobro zarađuju. Jer već danas i kod nas ima nebrojeno primjera kako se servis slabi u korist privatnih ponuda: nastava muzike u školi pada pod diktaturu štednje i postaje privatna ponuda koja mora da se plati. Osnovno osiguranje u bolnici je ponegdje manjkavo, da ni ne pričamo o psihijatrijskom zbrinjavanju, koje se ruši na običnoj komunikaciji između pacijenta i stručnog osoblja. U školi svom detetu dopunskom nastavom mogu da priuštiti prednost koju drugi nikad neće moći da dostignu. A od Berna se u 1. klasi putuje nevjerojatno udobno.

Međutim, javni servis jeste i ostaje i danas najbolja garancija za jednake šanse u Švajcarskoj. On sprječava socijalno izostravanje! I zbog toga je u interesu svih nas da se borimo za jak javni servis.

Dore Heim, centralna sekretarka SGB-a

Marília Mendes

News

Grad Bazel: referendum protiv dužeg radnog vremena prodavnica

Sindikata Unija brani se od odluke Velikog vijeća grada Bazela da produži radno vrijeme prodavnica. Rad uveče je u trenutnim uslovima rada zaista previše za osoblje u prodavnicama. 5. juna je Veliko vijeće kantona grad Bazel odlučilo da produži radno vrijeme prodavnica subotom i danima pred praznik za dva sata. Unija se ovim referendumom bori protiv sve dužih radnih dana.

SGB i Travail.Suisse zahtijevaju poboljšanja u drugom stubu

Drugi stub ima problem učinka. Prosečne penzije novih penzionera već nekoliko godina su u padu, iako plate rastu, a privreda napreduje. Iako su penziona osiguranja posljednjih 5 godina ostvarila prosječan profit od 5%. Oba velika udruženja sindikata i zaposlenih, SGB i Travail.Suisse, zahtijevaju da se sprovedi ono što je naloženo Ustavom: penzije iz AHV osiguranja i drugog stuba treba da omoguću «nastavak dotadašnjeg života na primjeren način» – čak i za ljude sa niskim i srednjim prihodima.

Opština Rheinau u kantonu Cirihi treba da testira osnovni prihod

U ciriškom selu sa 1300 stanovnika u toku jedne godine svako ko želi može da dobije «bezušlan prihod». U Švajcarskoj bi to bio prvi eksperiment ove vrste. Međutim, stanovnici ovog sela koji učestvuju ne mogu bezgranično da uživaju ove subvencije. Odrasli stariji od 25 godina dobijaju doduše 2500 franaka mjesečno, za djecu i mlade je taj iznos manji. Međutim, ko ostvari prihod, mora i da vrati novac.

Zaposleni na tesinskim benzinskim pumpama zahtijevaju minimalac kao u ostatku Švajcarske

5. juna se delegacija zaposlenih na tesinskim benzinskim pumpama sastala sam tesinskim poslanicama i poslanicima iz parlamenta. Oni se bore za to da minimalac, koji je utvrđen u kolektivnom radnom ugovoru za benzinske pumpe, važi i za Tesin. U novembru 2015. su udruženja poslodavaca i sindikati sklopili kolektivni radni ugovor za benzinske pumpe. Savezno vijeće je u decembru 2017. ovaj ugovor proglasio obavezujućim za cijelu Švajcarsku. Međutim, minimalci u kantonu Tesin i dalje su izuzetak: zaposleni u Tesinu, koje damping plate posebno pogađaju, nažalost ne uspijevaju da uživaju svoje minimalce.

**Elektro-branša
Poslodavci popuštaju
nakon protesta**

Više od 400 električara i električarki iz cijele Švajcarske protestovalo je danas po podne u Cirihi. Ova za branšu neobična mobilizacija dovela je do prvog uspjeha: poslodavci su odlučili da povuku svoje planove o radnoj nedjelji od 44 sata.

Učesnici u protestu doputovali su iz sva četiri dijela Švajcarske kako bi se okupili ispred glavne željezničke stanice u Cirihi i odmarširali do sjedišta Saveza švajcarskih elektroinstalacionih firmi (VSEI). Tamo su predali peticiju sa 4.474 potpisa. Oni u okviru ovogodišnje obnove njihovog kolektivnog radnog ugovora (GAV) zahtijevaju da se uslovi rada i plate suštinski poboljšaju.

Poslodavci se, suočeni sa jakom mobilizacijom, povlače

Prvi pozitivni efekti mobilizacije već se mogu osjetiti: predstavnice i

predstavnici VSEI-a odustali su od svog plana da se radno vrijeme produži sa 40 na 44 sata nedjeljno. «Ova prva ohrabrujuća pobjeda pokazuje da se mobilizacija isplati. Želimo da sada ojačamo i za naredne težnje koje imamo. One su nezaobilazne ako želimo da se osigura budućnost za zaposlene u švajcarskoj elektro-branši,» smatra Aldo Ferrari, potpredsjednik Unije i upravnik Trgovinskog sektora.

Suočiti se sa izazovom digitalizacije

Elektro-branša u trenutnom procesu digitalizacije stoji u prvim redovima.

Moraju se prevazići mnogi izazovi, a VSEI mora da donese odgovarajuće mjere. Takođe se niko ne bavi time što mladići masovno okreću leđa ovom zanimanju. Sindikati Unija i Syna zbog toga između ostalih zahtijevaju opšte poboljšanje plata, dodatne dane za usavršavanje i prevremeni odlazak u penziju sa 62 godine.

Stranci zaposleni u elektro branši su uglavnom mladi ljudi iz Istočnog bloka zemalja. Oni posjeduju veliko iskustvo i obrazovanje, nužno je da im se pruži odgovarajuća podrška na početku.

Emine Sariaslan

U elektro industriji digitalizacija je nezaobilazna

**Skupština delegata SGB-a od 25.05.2018
Zahtijeva se jačanje
javnog servisa**

Iako stanovnici s pravom glasa u Švajcarskoj svaki put priznaju dobre javne usluge, tržišni fundamentalisti stalno iznova dovode javni servis u pitanje, ili ga preko programa štednje javnog sektora stavljaju pod pritisak. Delegati Švajcarskog saveza sindikata diskutovali su o najnovijim napadima i izazovima i donijeli rezoluciju.

Tako poreska politika mora da se usmjeri na finansijske potrebe javnog servisa. Umjesto katastrofalnih projekata za smanjivanje poreza u kantonima i opštinama potrebno je minimalno oporezovanje koje sprječava takmičenje u porezu između

kantona. Odbijaju se mjere štednje među osobljem javnog sektora, naime kod saveznog osoblja ili kod službenika u kantonima i opštinama, kao i besmisleni takmičarski eksperimenti i tržišna logika koji uništavaju javni servis: bez saobraćajne politike koja

vodi do damping cijena i plata, uklanjanje zabrane kabotaže, bez liberalizacije međunarodnog i nacionalnog prevoza putnika!

Socijalna digitalizacija

Digitalizacija je šansa za javni servis ukoliko preduzeća obrazuju i usavršavaju svoje osoblje. Potrebna je izgradnja, a ne rušenje u digitalnoj transformaciji usluga. Što se tiče pritiska na plate u saobraćajnoj branši, pošti i kurirskoj službi, kao i u socijalnom sektoru, i akutnog pogoršanja uslova rada, najviše u medijskoj branši i zdravstvu, delegati su zahtijevali da se svi zaposleni u javnom servisu stave pod uzorne kolektivne radne ugovore. U javnim preduzećima poput SBB-a, Swisscom-a i Pošte, kadrovske plate moraju da se ograniče na 500 000 franaka.

Marilia Mendes

14. jun: akcioni dani za jednakost plata Žene optužuju Savjet kantona Švajcarske i poslodavce

14. juna se u cijeloj Švajcarskoj održavaju decentralne akcije povodom jubileja štrajka žena. U nekim regionima žene su uložile i lične žalbe. Jer sve više žena je ljuto.

Tako je na primjer jedna žena u Bazelu rekla: «Krivim Savjet kantona Švajcarske jer on svojom taktikom odlaganja i razvodnjavanja svjesno i aktivno spriječava jednakost plata.» Ali i poslodavci su optuženi: «Krivim poslodavce za 5 milijardi franaka koji nama ženama svake godine nedostaju u novčanicima,» rekla je u mikrofon jedna žena u Bernu. Ali i u akcijama, kao npr. u Cirihi, poslodavci se pozivaju na odgovornost.

Ispred Economie Suisse postavljene su kartonske figure muškarca i žene, pored njih su navedene različite plate. Jer nama je jasno da su krivci za to što se jednakost plata i dalje nije sprovela upravo poslodavci. Oni ne samo da su najvećim dijelom odbili da učestvuju u dobrovoljnom dijalogu o jednakosti, već su svojim lobiranjem jedni od odgovornih i za to da je prijedlog opet poslat komisiji, a zatim dodatno razvodnjen u Savjetu kantona.

Poslodavci krše ugovor

Nama je jasno, nesprovođenjem jednakosti plata oni čine ustavni prekršaj. Ovaj bijes je u nekim regionima iskombinovan i sa fudbalom, jer je isti dan počelo svjetsko prvenstvo. Tako su dobrovoljci u Bernu dijelili male crvene kartone za kršenje Ustava, a u Ženevi su u zoni fanova dijeljeni flajeri. Jer, kao i fudbalskom sudiji, i nama je kod jednakosti plata stalo isključivo do fer-pleja između muškaraca i žena. I u preduzećima smo to prenijeli. Tamo smo podijeli kviz o platama i razgovarali sa ljudima o nejednakosti. Ovom borbenom akcijom odali smo počast onima koje su se borile prije nas i štrajku žena koji je prije 27 godina zaustavio državu. Zahvaljujući mnogobrojnim prisutnim dobrovoljcima mogli smo da dođemo do mnogo ljudi i da podignemo volju za velikom demonstracijom za jednakost plata 22. septembra u Bernu.

Virginia Koepfli

Poslodavci krše ugovor i zakon a ceh plaćaju žene

Ispitivanje o strukturi plata 2016 Nejednakost i sve niže plate u građevini

Srednje plate su između 2014 i 2016 porasle za 1.2%. Uprkos tome, prilagodavanje plata žena je presporo. I: plate u građevinskog branši su uprkos cvetajućem razvoju opale.

Sindikata Unija celokupan privredni rast plata za 1.2% ocjenjuje pozitivnim – pritisak sindikata uspio je da spriječi smanjivanje plata. Rast plata po sektorima: 1.4% u industrijskoj branši, 0.7% u uslužnom sektoru, 1.2% u zdravstvu, 1.1% u hemijskoj industriji, 1.5% u farmaciji i 0.8% u maloprodaji. Do stagnacije plata došlo je u prehrambeno industriji, mašinstvu i ugostiteljstvu.

Tempo puža pri povećavanju plata ženama

Uprkos ovom pozitivnom razvoju, razlika između plata muškaraca i žena smanjila se za minimalnih 0.5%. To je premalo. Corinne Schärer, članica upravnog odbora Unije, smatra to neprihvatljivim i zahtijeva «sistematske i obavezujuće kontrole plata, kao i velike kazne za preduzeća koja se ne pridržavaju zakona.»

Nepostojeća politika plata u građevini

Bum u građevinskom sektoru je velik, zahvaljujući građevinskim radnicima, koji svakodnevno, u svakakvim vremenskim uslovima rade napolju. Međutim, njima je porastao samo pritisak i tempo rada. Plate u visokoj građnji opale su za 0.9%, a u niskoj za 1.4%. Unija za građevinske radnike zahtijeva opštu povišicu od 150 franaka.

Više od 50% zaposlenih dobija platu manju od 5000 franaka

Srednja plata od 6.502 franka precjenjuje stvarne plate. Prekao 50% svih zaposlenih u Švajcarskoj mjesečno dobija manje od 5000 franaka, s tim da je to kod žena čak 70%. Unija zato zahtijeva više kolektivnih radnih ugovora sa fer platama za zaposlene.

Marilia Mendesv

Velika borba za dobre uslove rada i pristojne plate u građevinarstvu se nastavlja

intervju

Migraciona konferencija

Zarije Bajrami

Zoran Jovanovic

Odlučeno: Kampanja «za priznavanje inostranih diploma»

Devetog juna, u hotelu Bern održana je Unija migraciona konferencija. Oko 50 delegata je razgovaralo o ciljevima i aktivnostima Unije migracije. Delegati iz različitih oblasti odlučili su sledeće godine da pokrenu kampanju «za priznavanje stranih diploma». Pored toga su izabrani delegati za savez sindikata migracione konferencije.

Važna tema je bila «Švajcarsko pravo umjesto stranih sudija». Delegati su diskutovali o napadima SVP na slobodno kretanje ljudi i poprtane mjere. Oni su jednoglasno glasali protiv popularne inicijative «Švajcarski zakon umjesto stranih sudija» i donošenju odluke u poznatom saopštenju za javnost. SVP svojom popularnom inicijativom «Švajcarski zakon umjesto stranih sudija» želi ukinuti zaštitu ljudskih prava. Ovaj napad na ljudska i radna prava prema delegatima Unije još jednom otkriva pravu namjeru SVP: sknavljenje ljudskih prava u korist nacionalno-konzervativne i neoliberalne Švajcarske. Unija kaže jasno ne!

Intervjuisali smo dva delegata koji su učestvovali na konferenciji Migracije Unia i pitali ich zašto su bili na Migracionoj konferenciji grupe Unije i šta su željeli postići.

Zoran Jovanovic je već preko 30 godina aktivan u sindikatu. Prije je bio član sindikata SMUV. Od osnivanja sindikata Unija on je aktivan član delegata Unije migracione grupe u Soloturnu. Zoran je došao prije oko 30 godina kao ekonomista iz Srbije u Švajcarsku. Prvo je radio 4 godine kao sezonac različite poslove kao što su stolar, prodavac, taksista, obzirom da njegova diploma nije priznata u Švajcarskoj. Onda je radio u fabrici metala, papirnoj fabrici. Kao sezonac je doživio dosta nepravde. Njegov bivši šef je odbijao novac od njegove plate na ime penzione kase ali mu nije uplaćivao. Morao je da radi za malu platu u teškim uslovima rada. Želio je da se bori «protiv nepravde, i za svoja prava» rekao je Zoran. Zato se pridružio sindikatu prvo SMUV a poslije Unija. U sindikatu SMUV je savjetovao zaposlene radnike. Odrastao je u porodici lijevo orjentisanih, sa tim da se mora boriti za svoja prava.

Svojim angažmanom u Uniji migracionoj grupi želi da da svoj doprinos „poboljšanju radnih uslova, u saradnji sa partijama lijevog krila zajedno saradivati i tematizovati potrebe migranata u politici, naglasio je Zoran.

Zarije Bajrami dolazi sa Kosova, već pet godina je aktivna u sindikatu Unija, delegat iz Šafhauzena. Radila je kao kao poljoprivrednik jer njena diploma nije priznata u Švajcarskoj. Trenutno radi kao radnica u branši čišćenja jer sama odgaja troje djece. Naučila je jezik može da radi i da se zalaže za potrebe migranata. Pridružila se sindikatu Unija jer želi za svoje zemljake za žene i ostale migrante da organizuje kurseve, da ih podrži u profesionalnom napretku. Tema digitalizacija na polju rada i priznavanje stranih diploma je u fokusu. «Migranti doživljavaju dosta nepravde na radnom mjestu, protiv toga se moramo zajedno boriti. Tako možemo postići naš cilj» kaže Zarije. Ona će učestvovati na demonstracijama građevinara iako nije zaposlena u građevinskoj branši. «Solidarnost je veoma važna», naglašava ona.

Emine Sariasslan

Pitanja & odgovori

Otkazni rok: moram li da nadoknadim to vrijeme koje sam boravila u bolnici?

Otkazala sam svoj radni ugovor za kraj jula 2018. Međutim, sredinom jula moram da operišem koleno i zbog toga vjerovatno neću moći da radim 2 nedjelje. Poslodavca sam na vrijeme obavijestila o terminu operacije. On sada smatra da se moj radni odnos produžava za to vrijeme provedeno u bolnici jer se operacija održava u okviru otkaznog roka. Da li je to tačno?

Myriam Muff: Ne. Zakonska zaštita od otkaza u slučaju bolesti, nesreće, trudnoće ili vojne službe (Član 336c obligacionog prava) važi samo ukoliko poslodavac da otkaz. Ukoliko Vi kao zaposlena sami prekinete radni ugovor i nakon toga na primjer zbog bolesti ili nesreće ne svojom krivicom ne možete da radite, radni odnos se zbog toga ne produžava. U Vašem slučaju se radni odnos završava sasvim normalno nakon isteka otkaznog roka.

Work, 18. Mai 2018

Plaćeno porodiljsko: šta se dešava ako dam otkaz?

Trenutno sam u petom mjesecu trudnoće. Okvirni termin porođaja je 30. septembar 2018. Nakon porođaja ne želim više da radim. Moj ugovor predviđa otkazni rok od dva mjeseca. Šef mi je preporučio da krajem jula dam otkaz za kraj septembra. Koleginica me odgovara od toga: to bi mi napravilo probleme sa isplatom porodiljskog. Da li je ona u pravu?

David Aeby: Da. Porodiljsko se isplaćuje u vidu dnevnica i iznosi 80% zarade koju ste imali prije odlaska na trudničko, međutim, najviše 196 franaka dnevno. Pravo na to počinje na dan porođaja i traje 14 nedjelja. Kako biste imali pravo na isplatu porodiljskog mora se ispuniti nekoliko preduslova. Posebno mora postojati radni odnos na dan rođenja djeteta. Ukoliko je radni odnos tad već prekinut, gubite pravo na porodiljsko. Zbog toga nipošto nemojte prerano dati otkaz. Sačekajte sa tim dok ne prođe porođaj.

Work, 1. Juni 2018

Trudna: Moram li da radim noću?

Radim u jednom baru i u petom sam mjesecu trudnoće. Koleginica s posla mi je rekla da trudne žene po zakonu ne bi smjele uopšte da rade nakon 20h. Naš lokal se uvijek otvara tek uveče i radi do kasno u noć. Mogu li sada jednostavno da sjedim kod kuće i svjedno dobijam platu?

David Aeby: Ne. Poslodavci bi trebalo da trudnicama koje poput Vas rade između 20h i 06h ponude sličan rad preko dana od 06-20h. Na Vašem radnom mjestu ovo očigledno nije moguće jer je lokal preko dana svakako zatvoren. Međutim, možda Vaš poslodavac ima još neki ugostiteljski lokal koji je otvoren preko dana. Onda biste mogli da radite tamo. Međutim, ako šef ne može da Vam ponudi dnevni posao, a Vi ne želite da radite uveče i noću, smijete da ostanete kod kuće i imate pravo na 80% svoje plate. Posljednjih 8 nedjelja prije porođaja trudnice nipošto ne smiju da rade između 20h i 06h, dakle čak ni ako to žele. Vaš šef ili Vaša šefica su onda takođe u obavezi da Vam ponude rad preko dana ili da Vam daju slobodno i isplaćuju 80% plate.

Work, 13. April 2018

Kursevi jezika u građevinskoj branši Kursevi njemačkog za građevinske radnike

I ove jeseni socijalni partneri građevinske branše ponovo nude kurseve njemačkog za građevinske radnike. Kurseve sprovodi Institut za obrazovanje odraslih ECAP po fide-konceptu, i posebno su usmjereni na potrebe migrantkinja i migranata koji su zaposleni u ovoj branši.

Obrađuju se teme specifične za građevinsku branšu, kao i teme iz privatne svakodnevice polaznika. Stipendija ECAP je u bliskoj saradnji sa fondom Parifonds Bau razvila materijale za nastavu za 5 scenarija specifičnih za građevinu (brifinzi, problemi na gradilištu, small talk, razgovori sa saradnicima, informisanje o bolesti, nesreći ili kašnjenju). Fokus je na usmjenoj jezičkoj kompetenciji.

Cilja grupa: Građevinski radnici iz inostranstva, koji rade u građevinskoj branši

Datumi kursa: septembar – decembar 2018

Mjesta kursa: Arau, Bazel, Bern, Bil

Trajanje kursa: 13 nedjelja (ukupno 52 lekcije po 45 minuta)

Vrijeme kursa: subota

Troškovi: 100 franaka uključujući materijal za kurs

Obeštećenje: Polaznici koji uspješno završe kurs dobijaju obeštećenje po završetku kursa

Veličina grupe: 10 – 14 polaznika. Kursevi se održavaju samo ukoliko se prijavi minimalno 10 polaznika.

Zainteresovani? Za dalje informacije obrati se Unijinom sekretarijatu u tvojoj blizini ili mejlom na sprachkurse@unia.ch

Darinka Filipovici

Ispitivanje o medijima na maternjem jeziku

Koliko su značajne informacije na maternjem jeziku pokazuje potreba ljudi koji već pričaju jedan od službenih jezika a traže konsultacije na svom maternjem jeziku. Naime toliko je kompleksnih tema iz svakodnevnog života da ih je jedino moguće razumjeti na svome jeziku.

Informacije od velikog značaja

Stoga i informacije iz lista Horizonte donose mnogo značajnih i korisnih informacija i savjeta za zaposlene kako iz oblasti ostvarivanja prava iz radnog odnosa tako i iz oblasti svakodnevnog života. Bilo da se radi o poreskoj politici, priznavanju stranih diploma ili o zdravstvenom osiguranju sve ove informacije možete dobiti u vašem dodatku sindikalnih novina na vašem jeziku.

Anketa o izdanju novina horizonte

Redakcioni tim horizonte želi da sazna više o potrebama čitalaca Horizonte. Stoga vam pruža mogućnost da učestvujete u anketi i da istaknete svoje mišljenje. O tome kako možete učestvovati u anketi možete dobiti više informacija na svome jeziku i to na mejlu na poledjini Horizonte novina za Vašu govornu grupu.

Pohvale kritike, Vaša očekivanja i potrebe sve možete da navedete. Vaše povratne informacije možete dostaviti i anonimno. Za svaku vašu povratnu informaciju Horizonte tim Vam je voma zahvalan.

Darinka Filipovici

Kästchen: Vaše mišljenje prijedlozi i primjedbe su značajni za kvalitet informacija. Pišite na E-Mail: darinka.filipovic@unia.ch